

การดำเนินงานสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ในประเทศไทย

The Operation of Local Wisdom Information of Rajabhat University Libraries in Thailand

เจียมจิต บวชไธสง*
ขวัญชฎิล ทิตาลพงศ์**, D.A

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการดำเนินงาน ปัญหา บทบาทและความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่ บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 40 คน และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารจัดการห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

* นิสิตบัณฑิตศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ภาควิชาสารสนเทศศึกษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา E-mail : kwanchadil@buu.ac.th

การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสารสนเทศศกฺุมิปัญญา
ท้องถิ่น หองสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนใหญ่มีการมอบหมายงานให้แก่
บุคลากรรับผิดชอบโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศ
ศกฺุมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดหา การจัดหมวดหมู่และทำรายการ
สวนใหญ่จัดหาโดยการขอรับบริจาค มีการจัดหมวดหมู่แบบทศนิยม
ของดิวอี้ (D.C.) และมีการลงรายการตามมาตรฐาน MARC 21 ด้านการ
จัดเก็บ สวนใหญ่มีลักษณะการจัดเก็บอยู่ในห้องหรือมุมสารสนเทศ
ท้องถิ่น ส่วนการให้บริการสารสนเทศศกฺุมิปัญญาท้องถิ่น มีการให้บริการสืบค้น
สารสนเทศศกฺุมิปัญญาท้องถิ่นจากฐานข้อมูลหองสมุดดิจิทัลผ่านเว็บไซต์
มีการดำเนินงานด้านการจัดการฐานข้อมูลหองสมุดดิจิทัลสารสนเทศ
ศกฺุมิปัญญาท้องถิ่นโดยใช้โปรแกรม Joomla รูปแบบหรือลักษณะของ
ข้อมูลเป็นแบบข้อความ รูปภาพ วิดีทัศน์ เสียง และมีการจัดการฐาน
ข้อมูลหรือหองสมุดดิจิทัลแยกออกจากกระบบหองสมุดอัตโนมัติอย่าง
ชัดเจน ปัญหาของหองสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงาน
เกี่ยวกับสารสนเทศศกฺุมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ด้านที่มีปัญหามากที่สุด
ได้แก่ การให้บริการ รองลงมาคือการจัดหา การจัดหมวดหมู่และการทำ
รายการ การจัดเก็บ และด้านการบริหารจัดการ ตามลำดับ ส่วนด้าน
บทบาทของหองสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานสารสนเทศ
ศกฺุมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่า หองสมุด
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนน้อยมีการสนับสนุนสารสนเทศศกฺุมิปัญญา
ท้องถิ่นเพื่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัย ด้านการวิจัย
สวนใหญ่มีการสนับสนุนหรือให้บริการสารสนเทศศกฺุมิปัญญาท้องถิ่นแก่นักวิจัยภายในมหาวิทยาลัย ด้านบริการวิชาการ หองสมุดมหาวิทยาลัย
ราชภัฏสวนน้อยมีบทบาทในการบริการวิชาการแก่ชุมชนด้านศกฺุมิปัญญา
ท้องถิ่น และด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หองสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ส่วนใหญ่มีบทบาทในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ในด้านการดำเนินงานและการตอบสนองภารกิจและบทบาทของมหาวิทยาลัย มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

คำหลัก: ภูมิปัญญาท้องถิ่น, สารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น, ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ, ภูมิปัญญาท้องถิ่น

Abstract

The purposes of this research were to study the operation of local wisdom information of Rajabhat University libraries. Problems, role, and readiness concerning their operation of local wisdom information were also examined. The sample group of this study consisted of the librarians who were in charges of the operation of local wisdom information in 40 Rajabhat University libraries and 5 administrators of Rajabhat University libraries. The research instruments were questionnaire and interview method. The findings of this study were as follows:

For the operating condition, most libraries had personnel assigned to handle the local wisdom information collection. The acquisition mostly were by the donation, Dewey's Decimal Classification (D.C.) and a standard MARC 21 were used for cataloging and classification. It was found that most libraries set up a special collection of local wisdom within the libraries. The service most provided was searching local wisdom information in

digital libraries via the library websites. Joomla was the program mostly used for database management for local wisdom information. Data formats as text, images, video, audio were used for the collection in the databases. The database management of digital libraries was separated from the library automation systems. The problems concerning the operation of local wisdom information mostly were services, followed by acquisition, classification and cataloging, collecting, and management, respectively. The role of Rajabhat University library in operating of local wisdom information in term of curriculum and instruction, very few libraries took the role of supporting the local wisdom information for teaching and learning activities of the universities. For the research role, most libraries supported the local wisdom information services to the researchers within the universities. For the academic services providing, most libraries took little part in this role for their communities. For the role of arts and culture conservation, most libraries took important parts in this role. At last, the moderate level was found in term of the readiness in the operation of local wisdom information according to the university roles.

Keywords: Local Wisdom, Local Information, University Libraries, Local Wisdom

ความสำคัญของปัญหา

ภูมิปัญญาท้องถิ่นสะสมขึ้นมาจากประสบการณ์ของชีวิต สังคม และในสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันผ่านกระบวนการเรียนรู้และถ่ายทอด สืบต่อกันมา เป็นวัฒนธรรมในรูปแบบของการศึกษาตลอดชีวิต ผู้คนเกิด สติปัญญาที่ได้จากการเรียนรู้ของคนในแต่ละท้องถิ่นที่แตกต่างกันไปและ อาจมีลักษณะเฉพาะตัว มีการเชื่อมโยงกันแบบบูรณาการระหว่างความรู้ จากสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ชีวิต สังคม จิตใจ ความศรัทธาต่อผู้อาวุโส กลายเป็นองค์ความรู้หลายประเภททั้งในลักษณะนามธรรม ในลักษณะ โลกทัศน์ ปรัชญา และคุณค่าที่มีความหมายในวิถีชีวิตของชุมชนและใน ลักษณะรูปธรรมอันเป็นลักษณะเฉพาะด้านของท้องถิ่น ภูมิปัญญา ท้องถิ่นมีความสอดคล้องกับเรื่องของท้องถิ่นมากกว่าภูมิปัญญาที่มาจาก ภายนอกท้องถิ่น เช่น การทำมาหากิน เกษตรกรรม ศิลปหัตถกรรม และ ดนตรี (ธีรวัลย์ ศิลารัตน์, 2550, หน้า 278)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555- 2559) ได้มีการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยสร้างโอกาสการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องให้คนทุกกลุ่มทุกวัยสามารถเข้าถึงแหล่งเรียนรู้และ องค์ความรู้ที่หลากหลาย ทั้งที่เป็นวัฒนธรรม ภูมิปัญญา และองค์ความรู้ ใหม่ อันจะนำไปสู่การพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดี และเป็นการพัฒนา สังคมที่ยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ, 2555, หน้า 48) ซึ่งสอดคล้องกับพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัย ราชภัฏ พ.ศ. 2547 ระบุความสำคัญของมหาวิทยาลัยราชภัฏไว้ในมาตรา 7 ว่า ให้เป็นสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นที่เสริมสร้างพลัง ปัญญาของแผ่นดิน ฟื้นฟูพลังการเรียนรู้ เชิดชูภูมิปัญญาของท้องถิ่น สร้างสรรค์ศิลปวิทยา เพื่อความเจริญก้าวหน้าอย่างมั่นคง และยั่งยืนของ ปวงชน มีส่วนร่วมในการจัดการ การบำรุงรักษา การใช้ประโยชน์จาก

ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน เป็นคลังความรู้ และเป็นเครือข่ายแหล่งเรียนรู้เพื่อการพัฒนาท้องถิ่นและสังคมโดยการพัฒนาระบบข้อมูล ความรู้สากล ภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ใช้ประโยชน์ได้จริงในการพัฒนาท้องถิ่น และแก้ปัญหาในชีวิตประจำวัน รวมทั้งเชื่อมโยงแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ เพื่อให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ได้เข้าถึงข้อมูล ความรู้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถให้บริการที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของอาจารย์ นักศึกษาและชุมชนในเครือข่ายการเรียนรู้

ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษานับว่าเป็นหน่วยงานหลักที่สำคัญยิ่งในการจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบัน เนื่องจากห้องสมุดเป็นหน่วยงานที่สนับสนุนภารกิจหลักของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งทางด้านการผลิตบัณฑิต ส่งเสริมการวิจัย ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการให้บริการด้านวิชาการแก่คณาจารย์ นักศึกษา และชุมชนท้องถิ่น กระบวนการของห้องสมุดเป็นกระบวนการที่ช่วยให้มีการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง และเป็นการต่อยอดทางความคิด พัฒนาการเรียนรู้อย่างเข้มแข็งของสถาบันอุดมศึกษาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ดังนั้นห้องสมุดจึงมีบทบาทสำคัญยิ่งต่อสังคม เพราะห้องสมุดคือชุมชนแห่งปัญญา เป็นสถานที่รวบรวมสรรพวิทยาการต่าง ๆ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบด้านการบริการ ส่งเสริมและสนับสนุนในการผลิตกำลังคน ในการบริหารและพัฒนาประเทศชาติ ให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมกับอารยประเทศ (เกียรติศักดิ์ แก้วประไพ, 2546, หน้า 23) และยังเป็นแหล่งสะสมรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ ประเภทต่าง ๆ ที่บันทึกอยู่ในหนังสือ วารสาร จุลสาร สิ่งพิมพ์อื่น ๆ รวมทั้งสื่อโสตทัศนและสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เช่น ไมโครฟิล์ม ซีดีรอมฐานข้อมูลต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อสนองความต้องการของคณาจารย์ นิสิต นักศึกษา นักวิจัย รวมถึงผู้สนใจทั่วไปที่ต้องการศึกษา ค้นคว้าวิจัยตลอดจนเพื่อความบันเทิง ความจรรโลง และพักผ่อนหย่อนใจ ของคนใน

ชุมชน (สายสุณี คชเสนี, 2521, หน้า 2) ดังนั้นผู้วิจัยได้ตระหนักถึงคุณค่าของภูมิปัญญาท้องถิ่น จึงต้องการจะศึกษาวิธีการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น อันได้แก่ การจัดเก็บรวบรวม การจัดการการจัดหมวดหมู่ และการให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ซึ่งจะช่วยกำหนดทิศทางของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในฐานะเป็นแหล่งรวบรวมจัดหา และเผยแพร่ความรู้ให้แก่ผู้สนใจศึกษาค้นคว้าต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ
2. เพื่อศึกษาปัญหาในการดำเนินงานสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ
3. เพื่อศึกษาบทบาทและความพร้อมในการดำเนินงานสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏทุกแห่งในประเทศไทย จำนวนรวม 40 แห่ง
2. กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ ได้แก่
 - 2.1 บรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ที่รับผิดชอบในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่นของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ทั้ง 40 แห่ง โดยเลือกแบบเจาะจง แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 40 คน

2.2 ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารจัดการห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏ 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง และมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี แห่งละ 1 คน รวมจำนวน 5 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นดังนี้

1. แบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การบริหารจัดการ การจัดหา การจัดหมวดหมู่ การจัดเก็บ และการให้บริการ

ตอนที่ 3 ปัญหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการจัดหา ด้านการจัดหมวดหมู่ ด้านการจัดเก็บ และด้านการให้บริการ

ตอนที่ 4 บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 5 ความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นคำถามปลายเปิด

2. แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 สถานภาพและข้อมูลทั่วไป

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ภาพที่ 1 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 3 ปัญหาของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น และตอนที่ 5 ความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ให้คะแนนคำตอบเป็นมาตราประมาณค่า 5 ระดับ ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง มีปัญหา / ความพร้อมระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง มีปัญหา / ความพร้อมระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง มีปัญหา / ความพร้อมระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง มีปัญหา / ความพร้อมระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง มีปัญหา / ความพร้อมระดับน้อยที่สุด

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ของคำตอบตอนที่ 3 และตอนที่ 5 ในแต่ละข้อและแต่ละด้านแล้วแปลผลตามเกณฑ์

ตอนที่ 4 บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในภารกิจด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม กระทำโดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 6 นำข้อมูลที่รวบรวมได้จากความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ ซึ่งเป็นคำถามแบบปลายเปิด มาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสัมภาษณ์

1. ดำเนินการถอดเทปบทสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารจัดการห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏทั้ง 5 คน โดยละเอียด

2. นำข้อมูลที่ถอดเทปสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหาและจัดหมวดหมู่ของคำตอบ โดยนำเสนอบทสัมภาษณ์ในรูปแบบตาราง และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่คือบรรณารักษ์ (ร้อยละ 50) รองลงมาคือ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ (ร้อยละ 12.50) ผู้อำนวยการ และนักเอกสารสนเทศ (ร้อยละ 7.50) ตามลำดับ

2. การดำเนินงานสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ

2.1 การบริหารจัดการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่มีการมอบหมายงานให้แก่บุคลากรรับผิดชอบโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น (ร้อยละ 87.50) รองลงมา คือ มีแผนและโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น (ร้อยละ 67.50) และปฏิบัติงานตามแผนงานหรือโครงการในด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น (ร้อยละ 65) ตามลำดับ

2.2 วิธีการดำเนินการจัดหาสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่า ส่วนใหญ่มีการขอรับบริจาคมากที่สุด (ร้อยละ 67.50) รองลงมาคือ ใช้งบประมาณในการจัดซื้อ (ร้อยละ 65) และทำการเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลอื่นบนเว็บไซต์ (ร้อยละ 42.50) ตามลำดับ

2.3 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จัดหา พบว่า ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนใหญ่มีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นประเภทหนังสือมากที่สุด (ร้อยละ 90) รองลงมาคือ งานวิจัย (ร้อยละ 82.50) และบทความวารสาร (ร้อยละ 70) ตามลำดับ

2.4 ลักษณะการจัดเก็บสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่า ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนใหญ่มีลักษณะการจัดเก็บอยู่ในห้องหรือมุมสารสนเทศท้องถิ่นมากที่สุด (ร้อยละ 57.50) รองลงมาคือ รวมกับทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ ในชั้นเปิด (ร้อยละ 47.50) และอยู่ในห้องจดหมายเหตุ (ร้อยละ 37.50) ตามลำดับ

2.5 รูปแบบการจัดหมวดหมู่สารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่า ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนใหญ่มีการจัดหมวดหมู่แบบทศนิยมของดิวอี้ (D.C.) มากที่สุด (ร้อยละ 92.50) รองลงมาคือ มีการจัดหมวดหมู่แบบอื่น ๆ คือตามประเภทของทรัพยากร, ใช้สีจำแนกประเภท (ร้อยละ 5)

2.6 มาตรฐานการลงรายการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นพบว่า ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนใหญ่ใช้มาตรฐาน MARC 21 มาก (ร้อยละ 77.50) รองลงมาคือ ใช้มาตรฐาน AACR2 (ร้อยละ 20) และพัฒนาเอง (ร้อยละ 2.50) ตามลำดับ

2.7 การให้บริการสารสนเทศศกภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนใหญ่มีการให้บริการสืบค้นสารสนเทศศกภูมิปัญญาท้องถิ่นจากฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลผ่านเว็บไซต์มากที่สุด (ร้อยละ 70) รองลงมาคือ มีบรรณารักษ์หรือนักเอกสารสนเทศที่มีความชำนาญในการให้บริการตอบคำถามเพื่อการค้นคว้าสารสนเทศศกภูมิปัญญาท้องถิ่น (ร้อยละ 67.50) และจัดนิทรรศการด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น (ร้อยละ 50) ตามลำดับ

2.8 การจัดการฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยราชภัฏมีการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดการฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนใหญ่ใช้โปรแกรม Joomla ในการจัดการฐานข้อมูล (ร้อยละ 20) ส่วนจำนวนข้อมูลในฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลด้านสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้น พบว่า ส่วนใหญ่มีจำนวนข้อมูลในฐานข้อมูล 51 - 100 รายการ (ร้อยละ 20) รูปแบบหรือลักษณะของข้อมูลในฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลด้านสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่มีรูปแบบหรือลักษณะของข้อมูลในฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัล แบบข้อความ รูปภาพ วิดีทัศน์ และเสียงมากที่สุด (ร้อยละ 40) ส่วนในการจัดการฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลด้านสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดการฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลด้านสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นแยกออกจากระบบห้องสมุดอัตโนมัติอย่างชัดเจน (ร้อยละ 45)

3. ปัญหาในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ

3.1 ปัญหาด้านบริหารจัดการ พบว่า โดยรวมมีปัญหาลู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มี

ปัญหามากที่สุด ได้แก่ ขาดการประสานงานกับหน่วยงานภายในและภายนอกห้องสมุด เพื่อการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.80$) รองลงมาคือ ขาดความชัดเจนในการบริหารงบประมาณเกี่ยวกับการดำเนินการด้านสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.68$) และขาดการเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.35$) ตามลำดับ

3.2 ปัญหาด้านการจัดหา การจัดหมวดหมู่และการทำรายการ และการจัดเก็บ โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.28$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลต่าง ๆ ในการบริจาคหรือให้ข้อมูลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.75$) รองลงมาคือ ครุภัณฑ์ที่ใช้ในการจัดเก็บสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม ($\bar{X} = 3.70$) และขาดงบประมาณในการจัดหาสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.55$) ตามลำดับ

3.3 ปัญหาด้านการให้บริการ พบว่า โดยรวมมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุด ได้แก่ ขาดบุคลากรที่มีความรู้ ในการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้าเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 3.50$) รองลงมาคือ ขาดการสร้างสรรคงานบริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นที่น่าสนใจ ใหม่ และดึงดูดใจ หรือในรูปแบบบริการเชิงรุก ($\bar{X} = 3.38$)

4. บทบาทและความพร้อมในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏ ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสำรวจความคิดเห็นจากบรรณารักษ์หรือเจ้าหน้าที่ และผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการบริหารจัดการห้องสมุด ผู้วิจัยได้นำเสนอความคิดเห็นในรูปแบบแผนภูมิ ดังนี้

อภิปรายผล

1. การดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น

1.1 การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนน้อยมีนโยบายในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นลายลักษณ์อักษร อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารส่วนใหญ่ไม่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นเท่าที่ควร จึงไม่ได้มีการกำหนดนโยบายดังกล่าวขึ้นในห้องสมุด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ภาควัต ศรีสำราญ (2547) พบว่า วิธีการดำเนินการด้านการบริหารจัดการ ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเป็นส่วนน้อยที่มีนโยบายที่ชัดเจนเกี่ยวกับการทำแผน โครงการและการปฏิบัติงานตามแผน

1.2 การดำเนินการจัดหาสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนน้อยดำเนินการจัดหาโดยการขอรับบริจาค และบางห้องสมุดยังใช้งบประมาณในการจัดซื้อ ผลิตเอง แลกเปลี่ยน ขอยืม จัดทำสำเนาสื่อสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยการถ่ายเอกสารและจัดทำในรูปแบบดิจิทัล และยังมีห้องสมุดอีกหลายแห่ง เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม เป็นต้น ที่ใช้เทคโนโลยีมาช่วยในการจัดหาสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างได้ผล โดยการทำการเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลบนเว็บ เพื่อการเข้าถึงสารสนเทศจากเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ภาควัต ศรีสำราญ (2547) พบว่า วิธีการดำเนินการด้านการจัดหา มีการใช้งบประมาณในการจัดซื้อ ขอรับบริจาค ผลิตเอง แลกเปลี่ยน ขอยืม จัดทำสำเนาสื่อสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทย และทำการเชื่อมโยงกับแหล่งข้อมูลอื่นบนเว็บ

1.3 ประเภทของทรัพยากรสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นที่จัดหา ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่ยังคงมีการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบหนังสือ งานวิจัย บทความวารสาร วชิยานิพนธ์หรือภาคินิพนธ์ หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น สิ่งพิมพ์รัฐบาล รูปภาพ เป็นต้น อาจเป็นเพราะสื่อสารสนเทศที่เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ผลิตในรูปแบบของสื่อสิ่งพิมพ์มีจำนวนมากและหาได้ง่ายกว่าสื่อสารสนเทศในรูปแบบอื่น ๆ

1.4 ลักษณะการจัดเก็บสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องสมุดในมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยมีการจัดเก็บอยู่ในห้องหรือมุมสารสนเทศท้องถิ่นหรืออยู่ในห้องจดหมายเหตุแยกออกจากทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ อย่างชัดเจนเพื่อสะดวกต่อการจัดเก็บ ดูแลและรักษา ซึ่งช่วยให้ผู้ใช้บริการค้นหาทรัพยากรสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏบางแห่ง เช่น ห้องสมุด มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต เป็นต้น ยังมีการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบห้องสมุดดิจิทัลด้านสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นโดยเฉพาะ เพื่อให้ผู้ใช้บริการทั่วไปสามารถค้นหาข้อมูลที่ต้องการได้ตลอดเวลาด้วยความสะดวกรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภควัต ศรีสำราญ (2547) พบว่า ห้องสมุดมีการจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยร่วมกับทรัพยากรสารสนเทศอื่น ๆ ในชั้นเปิด

1.5 รูปแบบการจัดหมวดหมู่สารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่มีการจัดหมวดหมู่แบบทศนิยมของดิวอี้ (D.C.) เนื่องจากเป็นรูปแบบที่ใช้ในการจัดหมวดหมู่หนังสือ

ทั่วไปของห้องสมุดอยู่แล้วจึงสะดวกกับผู้ปฏิบัติงานโดยไม่ต้องสืบสนในการเรียนรู้และจัดจํารูปแบบการจัดหมวดหมู่หลายประเภท

1.6 มาตรฐานการลงรายการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนใหญ่ใช้มาตรฐาน MARC 21 เนื่องจากเป็นมาตรฐานที่ใช้ในการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศเหมือนกับหนังสือทั่วไป และสะดวกกับผู้ปฏิบัติงานไม่ต้องสืบสนในการลงรายการทรัพยากรสารสนเทศหลายมาตรฐาน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของสมพร พุทธาพิทักษ์ผล และคนอื่น ๆ (2553) พบว่า การลงรายการสารสนเทศจากภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านนันทรีศึกษาใช้มาตรฐานการลงรายการเมตะดาตาตามแบบแผนของห้องสมุดรัฐสภาอเมริกันใน 3 มาตรฐานสำคัญ ได้แก่ METS, MODS และ MADS

1.7 การให้บริการสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนใหญ่มีการพัฒนาการให้บริการสืบค้นสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นจากฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลผ่านเว็บไซต์ นอกจากนี้ยังมีบรรณารักษ์หรือนักเอกสารสนเทศที่มีความชำนาญในการให้บริการตอบคำถามเพื่อการค้นคว้าสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น และมีการจัดนิทรรศการด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภควัต ศรีสำราญ (2547) พบว่า ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ให้บริการสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทยด้วยระบบออนไลน์ผ่านเว็บไซต์มากที่สุด รองลงมาคือ มีบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศให้บริการตอบคำถามเพื่อการค้นคว้าสารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทย และจัดนิทรรศการด้านภูมิปัญญาไทย

2. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏมัญญาในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านต่าง ๆ คือ ปัญหาด้านการจัดหา ส่วนใหญ่ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานหรือบุคคลต่าง ๆ ในการ

บริจาคหรือให้ข้อมูลสารสนเทศศกฺุมิปัญญาท้องถิ่น ทำให้ขาดแหล่งข้อมูลที
ทรงคุณค่า ทั้งนี้ผู้รู้ด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นส่วนใหญ่จะเป็นผู้เก็บรวบรวม
หรือเป็นผู้ผลิตทรัพยากรสารสนเทศด้านต่าง ๆ ดังนั้นเจ้าหน้าที่ที่
รับผิดชอบควรจะไปเสาะแสวงหาทรัพยากรสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญา
ท้องถิ่นจากผู้รู้เหล่านั้น เพื่อขอรับบริจาคหรือจัดทำสำเนาสื่อสารสนเทศ
ภูมิปัญญาท้องถิ่น ส่วนปัญหาด้านการจัดเก็บ พบว่า คุรภัณฑ์ที่ใช้ในการ
จัดเก็บสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นไม่เพียงพอและไม่เหมาะสม อาจเป็น
เพราะว่าได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการจัดซื้อครุภัณฑ์ที่ใช้ในการ
จัดเก็บวัสดุสารสนเทศไม่เพียงพอ และปัญหาด้านการให้บริการส่วนใหญ่
ขาดบุคลากรที่มีความรู้ในการให้บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า
เกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจเป็นเพราะว่าห้องสมุดแต่ละ
มหาวิทยาลัยขาดบุคลากรที่มีความรู้หรือความเชี่ยวชาญด้านภูมิปัญญา
ท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ภาควัต ศรีสำราญ (2547) พบว่า ปัญหา
ในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทยของห้อง
สมุดส่วนใหญ่ ได้แก่ 1) ขาดการประสานงานกับหน่วยงานหรือบุคคลที่
เกี่ยวข้องกับแผนงานหรือโครงการด้านการอนุรักษ์และให้บริการ
สารสนเทศด้านภูมิปัญญาไทย 2) ขาดความชัดเจนในการบริหาร
งบประมาณ 3) ขาดการประสานงานจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้รู้หรือผู้ชำนาญ
การในการบริจาคทรัพยากรสารสนเทศ

3. บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงาน
เกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นตามภารกิจของมหาวิทยาลัย ด้าน
การจัดการเรียนการสอน ส่วนใหญ่ไม่มีการดำเนินการในด้านภูมิปัญญา
ท้องถิ่นร่วมกับสาขาวิชาต่าง ๆ แต่ก็ยังมีมหาวิทยาลัยราชภัฏบางแห่งที่
เห็นความสำคัญของภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงได้มีการประสานงานและ
ร่วมมือกับสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย ได้จัดการ

เรียนการสอนในรายวิชาล้านนาศึกษา เป็นต้น ส่วนในด้านการบริการวิชาการส่วนใหญ่ไม่มีบทบาทในการบริการวิชาการแก่ชุมชนด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจเป็นเพราะว่าสำนักศิลปวัฒนธรรม ซึ่งเป็นหน่วยงานในมหาวิทยาลัยเป็นผู้ดำเนินการในด้านนี้ห้องสมุดจึงไม่มีบทบาทในการดำเนินการ ด้านการทำวิจัยห้องสมุดในมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่ไม่มีบทบาทในการทำวิจัยด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจเป็นเพราะห้องสมุดมีการสนับสนุนหรือให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นแก่โครงการวิจัยของนักวิจัยภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยในลักษณะเป็นแหล่งศึกษาค้นคว้าข้อมูลท้องถิ่นมากกว่าสนับสนุนให้บุคลากรในหน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการวิจัยเอง และด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม พบว่า ส่วนใหญ่มีบทบาทในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย เสาวภา พรสิริพงษ์ (2538) ได้ศึกษาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาต่อการบำรุงรักษาส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมไทย พบว่า บทบาทของสถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่หลักสำคัญ 3 ประการ คือ ให้การศึกษาวิชาการและวิชาชีพชั้นสูงทำการวิจัยส่งเสริมวิชาการและวิชาชีพชั้นสูง และได้มีการจัดตั้งศูนย์วัฒนธรรมขึ้นทั่วประเทศ เพื่อศึกษาค้นคว้า วิจัยเกี่ยวกับวัฒนธรรม

4. ความพร้อมของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านการดำเนินงาน ส่วนใหญ่ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏมีความพร้อมที่คล้ายคลึงกัน คือ การจัดหมวดหมู่และทำรายการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น อาจเป็นเพราะว่ามี การจัดหมวดหมู่และทำรายการเหมือนกับหนังสือทั่วไป คือ ระบบทศนิยมดิวอี้ (D.C.) ซึ่งสะดวกต่อการจัดเก็บและการค้นคืนทั้งกับผู้ใช้บริการและผู้ปฏิบัติงาน ส่วนด้านการตอบสนององภารกิจและบทบาทของมหาวิทยาลัย

เกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่น ข้อมูลจากแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่มีความพร้อมในการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งห้องสมุดมีการอนุรักษ์เอกสารโบราณ เช่น คัมภีร์ใบลาน สมุดข่อย ต้นฉบับตัวเขียน ฯลฯ จัดพิพิธภัณฑ์ปราชญ์ชาวบ้าน และจัดนิทรรศการหรือกิจกรรมส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในห้องสมุด เพื่อให้ห้องสมุดเป็นแหล่งในการจัดเก็บและรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่นในการให้บริการ ในขณะที่ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความพร้อมในด้านการสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนมากที่สุด ดังนั้นห้องสมุดมหาวิทยาลัยจึงควรมีการจัดหาและจัดเก็บทรัพยากรสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้ผู้ใช้บริการสามารถเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้หากห้องสมุดมีความพร้อมในการดำเนินงานด้านสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นก็จะสามารถรองรับและตอบสนององภารกิจของมหาวิทยาลัยทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี

ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากเว็บไซต์ประกอบกับข้อมูลจากแบบสอบถามของห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏแต่ละแห่ง พบว่า ห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคเหนือ และภาคใต้จะมีความโดดเด่นและความพร้อมในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นมากกว่าภูมิภาคอื่น ๆ โดยเฉพาะในเรื่องเนื้อหาของสารสนเทศท้องถิ่นซึ่งมีอัตลักษณ์ มีศิลปวัฒนธรรมที่สืบทอดต่อกันมาอย่างชัดเจน รวมถึงมีบุคลากรที่รับผิดชอบในการดำเนินงานสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น และการให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในรูปแบบหอจดหมายเหตุ การจัดนิทรรศการภูมิปัญญาท้องถิ่น จัดพิพิธภัณฑ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และการพัฒนาฐานข้อมูลท้องถิ่น

5. การพัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นในกลุ่มห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏในประเทศไทย ซึ่งห้องสมุดมหาวิทยาลัยราชภัฏส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการพัฒนาระบบเครือข่ายความร่วมมือด้านการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นมากที่สุด ในการพัฒนารฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของเครือข่ายฯ ร่วมกัน เพราะกลุ่มบุคคลที่จะได้รับประโยชน์สูงสุดในการพัฒนารฐานข้อมูลหรือห้องสมุดดิจิทัลสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นก็คือผู้ที่เข้ามาใช้บริการศึกษาหาความรู้จากทั่วประเทศ ซึ่งจะส่งผลให้สามารถตอบสนององภารกิจและบทบาทของมหาวิทยาลัยในทุก ๆ ด้านได้เป็นอย่างดีเช่นกัน

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรมีนโยบาย แผนงาน โครงการ และบุคลากรที่รับผิดชอบในการอนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาท้องถิ่นภายในห้องสมุดอย่างชัดเจน

2. บทบาทของห้องสมุดมหาวิทยาลัยในการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้บริหารแต่ละมหาวิทยาลัยจำเป็นต้องกำหนดนโยบาย แผนกลยุทธ์ และวิธีการหรือมาตรการในการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมที่จะผลักดันให้ห้องสมุดมีการดำเนินงานและให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ตามแผนที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ ห้องสมุดควรเป็นศูนย์กลาง ของแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นแหล่งอนุรักษ์สารสนเทศที่มีคุณค่าทางศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญาของชาติซึ่งจะเป็นมรดกสู่อนุชนรุ่นหลัง

3. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรมีความพร้อมในการมีงบประมาณในการดำเนินงานด้านการจัดหาและรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ ภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อให้บริการ ซึ่งถ้าห้องสมุดมีความพร้อมในด้านทรัพยากรสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นก็จะสามารถรองรับและตอบสนองภารกิจของมหาวิทยาลัยได้ในทุกด้าน

4. ห้องสมุดมหาวิทยาลัยควรมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นของตนเองที่สมบูรณ์ และห้องสมุดในภูมิภาคต่าง ๆ สามารถร่วมมือกันในการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือในการให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่น ซึ่งเป็นกรใช้ทรัพยากรร่วมกัน ลดความซ้ำซ้อนในการปฏิบัติงาน จากความร่วมมือดังกล่าวจะทำให้สามารถพัฒนาแหล่งบริการสารสนเทศในรูปแบบเครือข่ายการให้บริการสารสนเทศภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สมบูรณ์ครอบคลุมทั่วทั้งประเทศได้ในที่สุด

บรรณานุกรม

- เกียรติศักดิ์ แก้วประไพ. (2546, กรกฎาคม-ธันวาคม). เทคนิคการผลิต
กฤตภาค : จุดประสงค์หนึ่งของงานห้องสมุด. วารสารสำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยทักษิณ, 2(2), 23.
- ธีรวัลย์ ศิลารัตน์. (2550). การจัดการความรู้ชุมชน. จันทบุรี: คณะมนุษยศาสตร์
และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ภควัต ศรีสำราญ. (2547). บทบาทของห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาในการ
อนุรักษ์และให้บริการสารสนเทศเกี่ยวกับภูมิปัญญาไทย. วิทยานิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์,
บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สมพร พุทธาพิทักษ์ผล และคณะ. (2553). การจัดการสารสนเทศจากภูมิปัญญา
ท้องถิ่นด้านนันทบุรีศึกษาเพื่อส่งเสริมบริการห้องสมุดสู่ชุมชน:
รายงานการวิจัย. นนทบุรี: สำนักบรรณสารสนเทศ มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมาธิราช.
- สายสุนี คชเสนี. (2521). ห้องสมุดมหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ: ภาควิชา
บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
สำนักนายกรัฐมนตรื. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม
แห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555-2559). กรุงเทพฯ: สำนักงาน
คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนัก
นายกรัฐมนตรื.
- สินีนางู สมบูรณ์เอนก. (2542, กันยายน-ธันวาคม). ข้อมูลท้องถิ่นกับ
ทางเลือกใหม่ของห้องสมุด. วิทยบริการ, 10(3), 52-62.
- เสาวภา พรสิริพงษ์ และพรทิพย์ พลสามารถ. (2538, กรกฎาคม-ธันวาคม).
บทบาทของสถาบันอุดมศึกษาต่อการบำรุงรักษาส่งเสริมและเผยแพร่
วัฒนธรรมไทย. วารสารภาษาและวัฒนธรรม, 5(2), 113.